

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

кафедра китайської філології

Курсова робота з китайської філології

на тему:

ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПУБЛІЦИСТИЧНОГО
СТИЛЮ СУЧАСНОЇ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

Студентки групи кит08-21

факультету східної і слов'янської філології

денної форми навчання

Освітньої програми

Китайська мова і література та переклад,

західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.065 Східні мови

та літератури (переклад включно),

перша – китайська

Загребнюк Євгенії Іванівни

Науковий керівник:

викл. Самаркіна А.О.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ПУБЛІЦИСТИЧНОГО СТИЛЮ В СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ	6
1.1. Трактуювання поняття “публіцистичний стиль”	6
1.2. Класифікація жанрів публіцистичного стилю	8
1.3. Основні характеристики публіцистичного стилю.....	11
Висновки до Розділу 1.....	15
РОЗДІЛ 2 ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПУБЛІЦИСТИЧНОГО СТИЛЮ СУЧАСНОЇ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ	16
2.1. Лексичні особливості публіцистичного стилю сучасної китайської мови...	16
2.2. Граматичні особливості публіцистичного стилю сучасної китайської мови.....	20
2.3. Лінгвістичний аналіз вибірки китайських текстів публіцистичного стилю.....	26
Висновки до Розділу 2.....	30
ВИСНОВКИ	32
无论摘要.....	35
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	36
ДОДАТОК	41

ВСТУП

Курсова робота присвячена вивченню публіцистичного стилю сучасної китайської мови.

Сучасна китайська лінгвістика продовжує досліджувати проблему вивчення лексико-граматичні особливості публіцистичного стилю сучасної китайської мови. Свої дослідження присвятили різним аспектам вивчення публіцистичного стилю як загалом, так і конкретно китайської мови, такі українські лінгвісти, як Капелюшний, Мацько, Білодід, Нечипоренко, Дудик, Стишов, Пономарів, Коць та інші. У сфері засобів масової інформації публіцистика відіграє вирішальну роль у поширенні новин та інформації серед громадськості. Китайська журналістика з її багатою історією та культурними нюансами демонструє чіткий набір лексичних і граматичних особливостей, які визначають її унікальний стиль. Розуміння цих особливостей має важливе значення як для лінгвістів, журналістів, так і для тих, хто вивчає мову, оскільки це дає змогу зрозуміти лінгвістичні характеристики та комунікативні стратегії, які використовують в китайській журналістиці. Публіцистика є мінливою, вона синхронно відображає зміни в соціумі, а отже дослідження цього стилю потребують великою частотності та можуть слугувати багатим джерелом не лише для філологічних, а і для соціальних досліджень.

Актуальність теми роботи полягає в її спрямованості на вивчення лексико-граматичних особливостей публіцистичного стилю сучасної китайської мови. Актуальність теми дослідження підсилюється ще й необхідністю розроблення нового підходу до визначення лексико-граматичних особливостей публіцистичного стилю сучасної китайської мови.

Метою роботи є встановлення лексико-граматичних особливостей публіцистичного стилю сучасної китайської мови.

Поставлена мета передбачає вирішення таких **завдань**:

– критично проаналізувати наукову літературу і сформулювати теоретичні положення роботи для вивчення лексико-граматичних особливостей публіцистичного стилю сучасної китайської мови;

– визначити специфіку лексико-граматичних особливостей публіцистичного стилю сучасної китайської мови;

– сформулювати своє визначення терміну “публіцистичний стиль”;

– визначити лексико-граматичні особливості публіцистичного стилю сучасної китайської мови.

Об’єкт дослідження – публіцистичний стиль сучасної китайської мови.

Предмет дослідження – лексико-граматичні особливості публіцистичного стилю сучасної китайської мови.

Фактичний матеріал роботи становлять 13 статей з новинних порталів 人民日报 Rénmín rìbào, 新华网 xīnhuá wǎng, 中国禁毒网 zhōngguó jìndú wǎng, 中国教字时代 zhōngguó jiào zì shídài, 大河报 dàhé bào.

Специфіка теми, завдань і матеріалу роботи зумовили комплексний підхід до вибору таких **методів і прийомів дослідження**, як загальнонаукові методи (індукція та дедукція, аналіз та синтез), типологічний метод, методи лінгвістичного аналізу (комунікативно-прагматичний, інтерпретаційний, контекстуальний аналіз тексту).

Наукова новизна полягає у тому, що в роботі вперше представлено новий підхід для встановлення лексико-граматичних особливостей публіцистичного стилю сучасної китайської мови. Вперше зроблено комплексний аналіз лексико-граматичних особливостей публіцистичного стилю сучасної китайської мови.

Практичне значення одержаних результатів полягає в можливості їхнього застосування під час укладання методичних матеріалів до навчальних дисциплін: “Китайська мова”, “Стилістика китайської мови”, “Теоретична граматики китайської мови”, “Лексикологія китайської мови”.

Курсова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаної літератури та додатку. Загальний обсяг роботи – 46 сторінок, використаних джерел – 50.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ПУБЛІЦИСТИЧНОГО СТИЛЮ В СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

Мовлення публіцистичного стилю за мету має вплив на переконання аудиторії, формування суспільної думки, поширення актуальної інформації серед усіх прошарків населенні. Виконання цих завдань є причиною високої мобільності публіцистичного стилю, що виражається у надзвичайній чутливості до найменших змін у системі мовлення та відображенні цих змін.

1.1.Трактування поняття “публіцистичний стиль”

Мовою послуговуються у надзвичайно різних сферах людського життя. Природньо, у залежності від середовища та мети застосування, мовні засоби відрізняються. Це різноманіття є причиною розшарування мови на функціональні стилі.

“Функціональний стиль – це об'єднана певним функціональним призначенням система мовних елементів, способів їх добору, вживання, взаємного поєднання і зв'язку; це функціональний різновид літературної мови” (Капелюшний, 2007, с.12).

Найпоширенішою серед мовознавчої літератури є класифікація, за якою виділяють п'ять основних стилів мови: науковий, офіційно-діловий, публіцистичний, художній та розмовний стилі (М. Пилинський, О. Пономарів, М. Пентилюк, Н. Ботвина, С. Єрмоленко, Н. Озерова). Науковці вважають, що функціональні стилі не утворюють замкнутих систем, а перебувають у постійних співвідношенні та взаємодії. Таким чином, чимало ознак мовного стилю можуть асимілюватися до інакших функціональних стилів. Проте, на запитання, як саме охарактеризувати позицію публіцистичного стилю поміж інших, однозначної відповіді немає. Полеміка відносно газетно-публіцистичного стилю й визначення його місця серед інших функціональних стилів опирається на такі основні функції, як спілкування, повідомлення і вплив у комунікаціях. Деякі науковці визначають

мовний стиль як сукупність засобів, вибір яких зумовлюється змістом, метою та характером висловлювання. У зв'язку з цим можна погодитися, що публіцистичний стиль становить самостійний функціональний стиль, адже він має певне соціальне призначення, комбінацію мовних функцій, головна мета яких – повідомлення, переконання, вплив. Зважаючи на мобільність публіцистичного стилю, його мовним засобам притаманна мінливість, що є спричиненою різними контекстами та цілями того чи іншого прикладу публіцистики.

Дослідженням публіцистичного стилю займалися так науковці, як І. Білодід, Т. Коць, М. Жовтобрюх, М. Пилинський, Л. Мацько, М. Гладкий, С. Єрмоленко, П. Дудик та інші. За Білодідом (1973), це стиль мови масово-політичної інформації: “Формування, народження цього стилю зумовлене, спричинене самою багатогранною галуззю вживання мови інформації через канали сучасної масової суспільної комунікації, якими є преса, радіомовлення, телебачення, реклама, кіномовлення, різноманітний репортаж – писемний і усний, і вироблення специфічних мовних засобів цієї інформації. У всіх галузях нашого життя звучить слово, а якщо так, то специфіка, способи, техніка його вживання кличе до життя й новий стиль загальнонародної літературної мови” (с.110).

З точки зору функціонально-стильової диференціації, мові газети, безумовно, притаманний особливий тип літературної мови. Л. Мацько (2000) зазначає, “мовні засоби публіцистичного стилю – це сплав елементів наукового, офіційно-ділового, художнього стилів. З одного боку, у ньому широко використовується суспільно-політична лексика, політичні заклики, гасла, точні найменування, а з іншого – багатозначна образна лексика, що здатна привернути увагу читача і вплинути на нього” (с.69). У газеті реалізується особливе, але абсолютно виправдане ставлення сторін мовного спілкування – відправником тут виступає колективний автор, адресатом – масовий читач. Тематика газетних текстів обумовлена актуальністю повідомлюваної інформації.

Т. Коць (2016) трактує публіцистичний стиль як “функціональний різновид літературної мови, який забезпечує передавання, поширення в національно-мовному просторі суспільно-політичної, наукової, культурної інформації, виконує роль утвердження і регулювання літературної норми відповідно до запитів соціуму” (с.124). За словами П. Дудика (2005) “у публіцистичному стилі широко використовують суспільно-політичну, економічну, юридичну, культурно-освітню лексику, у певних межах філософську, технічну, сільськогосподарську тощо” (с.319).

С.Я. Єрмоленко (2004) розглядає мову періодики як публіцистичний стиль мовлення, для якого характерна “емоційно забарвлена, піднесена мова з ознаками вольової оцінності” (с.539). Узагальнюючи термінологічні розбіжності у тлумаченні мовознавцями стилю ЗМІ, О.А. Стишов (2003) називає цей різновид літературної мови “підстилем мови засобів масової інформації як основи публіцистичного стилю мови” (с.33). Ми погоджуємося з твердженням науковця, тож надалі будемо кваліфікувати мову мас-медіа як підстиль публіцистичного стилю.

Ці визначення, як і багато інших, дають загальне розуміння публіцистичного стилю та його особливостей. На основі поданих тлумачень, Ми пропонуємо таку їх компіляцію: публіцистичний стиль — це функціональний стиль, основним призначенням якого є передавання в національно-мовному просторі різного роду інформації, що зумовлює його природу як суміші інших мовних стилів (наукового, художнього, розмовного, офіційно-ділового), у залежності від мети та контексту викладу.

1.2. Класифікація жанрів публіцистичного стилю

Немає і єдиної класифікації підстилів публіцистики. Як окремі підстилі публіцистичного стилю С. Єрмоленко (2004) розглядає мову преси (інтерв'ю, репортаж, хроніка, нарис); мову радіо й телебачення (мова дикторів, ведучих радіо

і телепередач); усну публічну мову (промови, виступи на зборах, мітингах) (с.540). Д. Баранник (1961) виділяє церемоніальний різновид публіцистичного стилю (с.173).

Загальна класифікація І. Білодіда (1973) включає такі категорії:

- власне публіцистичний (повідомлення, хроніка, прокламації, відкриті листи, передові статті, огляди міжнародного життя);
- науково-публіцистичний (великі праці на теми сучасної політики, економіки та суспільних відносин, літературно-критичні статті, наукові та літературно-мистецькі огляди, рецензії);
- художньо-публіцистичний (нариси, фейлетони, памфлети, мемуари, політичні доповіді) (с.113).

Щодо жанрового різноманяття, у цьому дослідженні ми будемо опиратися на класифікацію П. Дудика (2005), який виділяє такі публіцистичні жанри:

1. Статті — це різні за обсягом і тематикою публікації, переважно про найактуальніші суспільні проблеми;
2. Інтерв'ю — призначена для опублікування в пресі, передачі по радіо, телебаченню розмова журналіста з політичним, громадським або яким-небудь іншим діячем (Словник української мови, 4 т., 1973). Типова мовна форма інтерв'ю — діалогічна (питання — відповідь);
3. Репортажі — інформація, повідомлення, розповідь про поточні події, що публікують в періодичній пресі або транслюють по радіо і телебаченню (Словник української мови, 8 т., 1980);
4. Замітки — лаконічні повідомлення в періодичних виданнях про щоденні новини;
5. Реклами — ними у формі плакатів, оголошень тощо популяризуються певні твори, видовища, послуги з метою привернути до них увагу слухачів або читачів (Дудик, 2005);
6. Звіти — докладна розповідь, інформація і т. ін. про що-небудь (Словник

української мови, 3 т.,1970), пропозиції щодо поліпшення стану справ (звіти державних установ, партійних і профспілкових організацій, конференцій, симпозіумів, семінарів, виробничих зібрань, нарад та ін.);

7. Кореспонденції — замітки, дописи, повідомлення, надіслані кореспондентом до газети, журналу тощо (Словник української мови, 4 т., 1973);

8. Рецензії — тексти, що містять критичний аналіз, оцінку художнього, наукового та інших творів. Цей жанр поєднує в собі точність і логіку висловлювання, може ускладнюватись чи доповнюватись елементами художньої образності (Дудик, 2005);

9. Огляди — стисле повідомлення про тематично об'єднаний ряд подій, явищ, тощо. Огляди містять оцінку певних фактів у деяких сферах життя (міжнародний огляд, економічний огляд, спортивний огляд, кіноогляд та ін.) ;

10. Листи — найчастіше так називають публіцистичні тексти, які містять повідомлення про що-небудь; ними мовці писемно спілкуються на відстані. Розрізняють такі види листів: відкритий лист, лист-послання, лист без адреси, звернення (державного діяча тощо), заява, привітання (Дудик, 2005);

11. Есе — це наукові, критичні та інші оповіді, які зазвичай використовують вишукані лексичні засоби (Дудик, 2005);

12. Нариси — у формах цього жанру на документальній основі узагальнено описуються важливі соціально-політичні події, центром яких є людина, її характер, поведінка. Для цього використовують деякі засоби художнього мовлення (тропи, особливо метафори, тощо). Нариси мають підвиди: нариси-замальовки, нариси портретні, проблемні, подорожні, пейзажні та ін. (Дудик, 2005);

13. Сатиричні жанри — тексти, яким властиве різве висміювання пороків, хиб, негативних явищ дійсності. До них відносять фейлетони, памфлети (гостро викривальні оповіді, в яких ідеться про найбільш суспільно негативні чи навіть небезпечні явища), байки (сатиричні чи гумористичні розповіді алегоричного змісту), гуморески, епіграми (ритмічно завершені частини

сатиричного вірша або окремих віршів не більш як із 14 рядків), пародії (в них автор сатирично чи гумористично наслідує творчу манеру, мовлення інших осіб, навмисно перебільшуючи реальні якості того, хто став об'єктом пародіювання, яке здебільшого призводить до комізму), сатиричні афоризми (стислі, дотепні й зручні для запам'ятовування оповіді глибокого змісту) (Дудик, 2005).

Таким чином, публіцистичний стиль не існує в ізоляції, а тому не становить замкненої цілості. Він поділяється на окремі різновиди, кожному з яких притаманна яскрава специфіка системи художніх засобів та мовних одиниць.

1.3. Основні характеристики публіцистичного стилю

Лексична система мови публіцистичних жанрів — найдинамічніша система літературної мови. Загальновідомо, що сфера засобів масової інформації є яскравим індикатором усіх тих змін та інновацій, які характеризують саме життя мовного організму. Це досить логічно з огляду на те, що однією з основних функцій публіцистики є новизна. Публіцистичне мовлення виразно своєрідне передусім своїм лексичним складом і синтаксичною будовою, що є наслідком комунікативної зорієнтованості публіцистичних текстів.

Хоч публіцистичний кожної мови відрізняється своїми індивідуальними характеристиками, Ми розглянемо декілька загальних особливостей, що загалом є універсальними від мови до мови.

Публіцистичне мовлення в обох формах (писемній і усній) і в усіх жанрах характеризується такою визначальною функціональною ознакою, як інформативність — насиченість сказаного комунікативно доцільним змістом. Прагнення повної реалізації цієї функції зумовлює переважну кількість особливостей публіцистичного стилю. Цей функціональний стиль відзначається багатою сферою застосування: газети, суспільно-політичні журнали, різноманітні форми і жанри агітації та пропаганди, література на суспільно-політичні теми, деякі жанри телебачення, радіо, кіно. Як і інші стилі, він існує і в писемному, і в усному

варіантах. Найповніше стиль реалізується саме в писемній формі. І писемна, і усна форми поділяють багато спільних характеристик. Їм властива трафаретність висловлювання, тобто вживання специфічно-стилетвірних слів, словосполучень і речень найрізноманітнішої будови.

Публіцистичний стиль як функціональний різновид літературної мови використовують в засобах масової інформації, в ораторських промовах, пропагандистських виступах. Зважаючи на ці сфери застосування, для цього мовного стилю характерні популярність, образність, полемичність викладу, яскравість засобів позитивної чи негативної експресії. Популярність є надзвичайно важливою, адже задля донесення якоїсь інформації до аудиторії, в першу чергу потрібно попідквалуватися про те чи ця аудиторія вас зрозуміє. Поєднання експресії зі стандартом є конструктивним принципом мовлення в засобах масової інформації (Капелюшний, 2007, с.14). Масове застосування властиве канцелярським кліше та побутовим стереотипам — це найбільш звична й економна форма відображення тематико-ситуативної специфіки ділового та розмовного мовлення. Залежно від жанрової належності публіцистичного тексту використовують слова й словосполучення в тропейчному, переважно метафоричному, значенні, чим образність тексту підвищується.

Для публіцистики притаманна суспільно-політична лексика, склад якої постійно оновлюється. Зважаючи на інформаційну функцію стилю, суттєвою необхідністю є семантична актуальність. Звідси виникає потреба частого застосування неологізмів. Саме у сфері засобів масової інформації яскраво видно процес появи нових лексичних одиниць, спричинений потребами називання тих або інших конкретних предметів, суспільних подій та явищ, абстрактних понять різноманітних галузей науки, духовної та матеріальної культури тощо, які раніше не були задіяні в контексті суспільного обговорення. Кількість неологізмів тільки в періодиці (вона переважно і є матеріалом для їх фіксації) у розвинених мовах досягає протягом року десятків тисяч (не всі, звичайно, лишаються у мові). Окремо

виділимо неологізми-евфемізми. На підставі переосмислення розвивається евфемістичність неологізмів, спрямованих на репрезентацію негативних політичних, соціальних, економічних процесів, що, відповідно, знаходить своє відображення в різних жанрах публіцистичного стилю, головною функцією яких є відображення зазначених процесів (Ткачик, Бабаєв, 2014, с.54). Крім негативних соціальних процесів, нині є необхідним використання евфемізмів для номінації окремих категорій громадян з метою запобігання дискримінації за віковою, етнічною, статевою критеріями, на підставі сексуальних уподобань, політичних поглядів тощо.

У мові немає таких слів, словосполучень, структур речення, яких не можна було б використати залежно від комунікативної потреби в публіцистичному стилі, тому публіцистичне мовлення вважається всеосяжним. Опираючись на вище зазначене визначення Л. Мацько, у зв'язку з тим що публіцистичний стиль є “сплавом інших стилів мовлення”, для нього природнім є переорієнтування лексики інших стилів. Широке використання термінологічної лексики у мові газет, журналів тощо зумовлюється відповідною тематикою публіцистичних статей, нарисів, інформацій, в яких висвітлюються новини наукової тематики. Виразним у цьому стилі є добір синонімів із сфери застосування розмовного мовлення. Для української мови, зокрема, характерне використання розмовно-побутової фразеології. Для сучасної журналістики властиве прагнення до художньої зображальності і навіть образності. У цьому можна прослідкувати тяжіння до художньої літератури, характерною рисою якої є синтетичний сплав різностильових елементів мовлення — книжних і розмовних. Включення розмовних елементів у стильову систему для публіцистичного стилю, для якого властиве книжне мовлення, зумовлює посилену експресію певного текстового масиву в цілому, яка виникає при зіткненні контрастних у стильовому відношенні мовностильових одиниць. Розмовна лексика у творах публіцистичного стилю виконує також функцію створення настрою простоти та переконливості, що є

необхідним, зважаючи на публіцистичну функцію вплива на суспільну думку. З цією метою, автори публіцистичних творів звертаються до засобів точного відтворення усного мовлення.

Виходячи з потреби публіцистичного стилю створення цієї ілюзії розмови між автором та читачем, найважливішим принципом побудови й організації газетного матеріалу є діалогічність — орієнтованість мовлення на адресата. Одним із способів досягнення діалогічності є використання риторичних фігур. Риторичні фігури — засіб підсилення емоційної впливовості художньої та ораторської мови, побудований на застосуванні синтаксичних конструкцій, відмінних від порядку слів, узвичаєного даною мовою (Словник української мови, 8 т, 1980). До них належать характерні для публіцистики словесні звороти, що мають умовно-діалогічний характер: звертання, повтори, запитання, протиставлення. Найсильнішою риторичною фігурою вважають риторичне запитання, ефективність якого полягає у несвідомому “нав'язуванні” читачеві якоїсь позиції. Риторичні запитання не продукують відповіді, бо вона закладена в самому запитанні з метою передати думку автора. Продуктивно в журналістських текстах використовують риторичні звертання — такі конструкції додають тексту невимушеності, залучають читача до інтелектуальної співпраці. Високою є ефективність використання у тексті повторів, які допомагають читачеві звернути увагу на подану інформацію, запам'ятати її. Протиставлення антагоністичних чи ситуаційно антагоністичних явищ дає авторові можливість створити виразну, яскраву картинку. Задля вираженої емоційності публіцисти поєднують протиставлення з іншими риторичними фігурами, наприклад, додаючи сарказм. Насичення короткого відрізка тексту декількома фігурами створює враження неперервного стану емоційного збудження, максимально наближуючи контекст до читача (Литвин, Голубінка, 2020, с.244).

Таким чином, універсальними ознаками публіцистичного тексту, у незалежності від жанру та мови, є: семантична актуальність, використання мовних кліше, застосування лексики інших функціональних стилів, прагнення до

діалогічності, експресивні та оцінні мовні засоби. Публіцистика не стоїть на місці, її розвиток є постійним, а отже дослідження цього функціонального стилю не втрачатиме актуальності.

Висновки до розділу 1

Публіцистичний стиль є функціональним стилем мови, що має широке застосування у суспільно-політичних сферах життя. Різноманітні функції стилю зумовлюють його особливості. Агітаційно-пропагандистська функція полягає в формуванні суспільної думки на конкретних прикладах та зразках з усіх сфер життєдіяльності людини. За допомогою публіцистики здійснюється певний вплив на маси: сформовані в текст тим чи іншим чином факти можуть викликати у людей потрібну реакцію і необхідні роздуми. Інформативність стилю передбачає повідомлення аудиторії про актуальні відомості, запропонувати їх аналіз. Преса також покликана розважати читача та зацікавити його. Жанрово публіцистичний стиль не є одноманітним, проте всі його види об'єднують такі характеристики: логічність, зв'язність, завершеність, структурність, оцінність, експресивність, актуальність. Без адекватної структури інформації повідомлення, логічності і закінченості думки, читач не зрозуміє тексту, а отже інформаційна функція не може бути реалізована повною мірою. Реалізація функції впливу переважно відбувається за допомогою емоційно забарвленої лексики, використання метафор, апелювання до оцінності.

Широка тематична варіація текстів публіцистичного стилю зумовлює широке розмаїття його лексики. Завдяки цій мобільності, публіцистика є точним відображенням мови в конкретно взятий момент та слугує цінним джерелом дослідження мови в синхронічному зрізі.

РОЗДІЛ 2 ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПУБЛІЦИСТИЧНОГО СТИЛЮ СУЧАСНОЇ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

2.1. Лексичні особливості публіцистичного стилю сучасної китайської мови.

Як було визначено нами у першому розділі, публіцистичний стиль за головні функції має інформативність та вплив, або ж сугестію, що безпосередньо зумовлює основні особливості публіцистичного стилю всіх мов, китайська не є виключенням.

За Тараненком (2000), лексика — сукупність слів, словниковий склад мови в цілому або її діалекту, а також певної сфери спілкування, стилю мови, творів письменника або певного твору (с.294). Виходячи з цього визначення, як лексичні особливості ми будемо розглядати саме властиві публіцистичному стилю китайської мови слова, словосполучення та речення з точки зору їх словникового складу.

Для кращого розуміння далі наведених нами особливостей варто коротко охарактеризувати суспільне становище публіцистики в Китаї. Усі офіційно працевлаштовані журналісти повинні мати прес-картку, видану державою через Головне управління преси та публікацій (GAPP) (中华人民共和国新闻出版总署). Щоб отримати прес-картку, репортери повинні пройти навчальну програму, обов'язковою складовою якої теорія марксизму-ленінізму. Близько 40% репортерів є членами Комуністичної Партії Китаю (Fen Lin, 2010, с.427)). У дослідженні Nassid (2011) було виділено 4 типи китайських журналістів, серед яких наявний тип комуністичних журналістів (с.825). Такі спеціалісти домінують у низці топових видань, наприклад, в 人民日报, а також на Центральному Телеканалі Китаю (CCTV). Можемо зробити висновок про надзвичайно великий вплив партії на зміст публіцистики. Зважаючи на ці факти, частим явищем для китайських засобів масової інформації є цензура. З точки зору лексичних особливостей, це впливає на кілька різних мовленнєвих явищ.

Потреба цензури спричиняє використання більш нейтральної лексики. Розглянемо це явище на прикладі висвітлення протестів Ваньчжоу виданням 大河报 dàhé bào. 18 жовтня 2004 року в районі Ваньчжоу міста Чунцін стався 群体性事件 qúntǐ xìng shìjiàn (*серйозний масовий інцидент*) за участю тисяч протестувальників. Це було викликано побиттям селянина-робітника Юй Цзікуя двома людьми, які стверджували, що вони 公务员 gōngwùyuán (*державні службовці*). У статті вдаються до лінгвістичної маніпуляції. Журналіст використовує слово 群众 qúnzhòng (*натовп або маса*) для позначення бунтівників. Іншу сторону називають 政府工作人员 zhèngfǔ gōngzuò rényuán (*держслужбовець*), а не 官员 guānyuán (*офіційна особа, офіційний ранг*). Китайські слова 群众 і 官员 мають відтінок ієрархічності. Слово 群众 контекстуально може позначати людей, яких очолюють видатні особи, мають нижчий соціальний статус і є “масами” та “натовпом” без власних ідей та раціональності (Zhong, 2005, с.13). 官员 — це слово, що означає ієрархію, тоді як слова 政府工作人员 є більш нейтральними, без натяку на статус. Описуючи локальність конфліктів між бунтівниками, поліцією та чиновниками, перехід від “офіційних осіб” до “державних службовців” демонструє намір редакції пом’якшити подання конфлікту та опозиції.

Існують свої тенденції щодо використання частин мови. Є значна різниця у використанні займенників першої та другої особи між партійно-орієнтованими та ринково-орієнтованими газетами. Частка статей із використанням займенників першої чи другої особи є вдвічі більшою для ринкових газет у порівнянні з партійними газетами. Це може бути пов'язано з тим, що ринкові газети більше зосереджені на залученні читачів і збільшенні своєї читацької аудиторії, а тому використовують більше особистих виразів, щоб привернути увагу читачів. З іншого боку, газети політичних партій більше зосереджені на підтримці партійної лінії та урядової політики, а тому можуть використовувати більше виразів, які мають менше особистих конотацій, наприклад, використання займенників третьої особи.

Хоч домінуючою мовою письма у пресі є мандаринська китайська, або ж байхуа, веньянїзми також можна зустріти у текстах публіцистичного стилю. Таке змішування веньяню та байхуа називають 文白. Поєднання веньяню та байхуа може зробити статтю більш жвавою та цікавою, а також сприяти кращому висвітленню певних концепцій та ідей. Розглянемо цю взаємодію на прикладі наступного речення: “国家主席习近平发表新年贺词，祝愿全国人民新年快乐，万事如意。” *guójiā zhǔxí xíjìnpíng fābiǎo xīnnián hècí, zhùyuàn quánguó rénmín xīnnián kuàilè, wànshì rúyì* (Президент Сі Цзіньпін оприлюднив новорічне привітання, в якому побажав народу всієї країни щасливого Нового року та всього найкращого) (胡永秋、白宇, 2022). У цьому реченні 国家主席 *guójiā zhǔxí* (президент) та 新年贺词 *xīnnián hècí* (новорічне привітання) характерні для байхуа, тоді як 祝愿 *zhùyuàn* (побажання) та 万事如意 *wànshì rúyì* (всього найкращого) написані класичною китайською. Такий вид змішаного вживання є поширеним та може зробити статтю більш барвистою та водночас може краще передати повідомлення.

Яскравою візитівкою китайської мови є чотирискладові фразеологізми, або ж чен'юї, тому, природньо, публіцистичний стиль є багатим на них. Це стислий і ефективний засіб вираження складних ідей, що дозволяє авторам передавати більше інформації меншою кількістю слів. Це особливо важливо в журналістиці, де обмеження обсягу статті можуть вимагати від авторів максимально економного використання слів. Чен'юї часто наповнений культурним та історичним значенням, і їх використання в журналістських текстах може додати глибини та нюансів репортажам. Щоб продемонструвати широку сферу застосування фразеологізмів, у наступній таблиці ми пропонуємо таку вибірку довільних чен'юїв та тематику статей, у яких ми їх знайшли (портал 新华网 *xīnhuá wǎng*):

Табл. 1

Чен'юй	Тематика статті
一箭双雕 <i>yījiàn shuāngdiāo</i> (одним пострілом двох зайців)	Бізнес, агрономія, політика, шоубізнес
不忘初心 <i>bù wàng chūxīn</i> (не забувати про мету)	Політика, культура, здоров'я
势如破竹 <i>shìrúpòzhú</i> (нищівна сила)	Спорт, подорож, наука
砥砺前行 <i>dìlì qián xíng</i> (наполегливо рухатись вперед)	Культура, бізнес

Таким чином, навіть один і той же фразеологізм можемо зустріти в абсолютно тематично різних текстах.

У китайському публіцистичному стилі суспільно-політична лексика відіграє вирішальну роль у інформуванні громадськості про поточні події. Лаконічність і точність є важливою характеристикою публіцистичного стилю, тож правильний добір слів, який буде популярним та цілком зрозумілими для пересічного читача, є важливим. Деякі газети чи журналісти можуть використовувати мову, яка відповідає певній політичній ідеології, тоді як інші можуть прагнути залишатися нейтральними та об'єктивними. Це досягається за допомогою використання специфічних термінів і фраз, які мають чітко визначене значення в контексті політики та уряду.

Іншим важливим аспектом суспільно-політичної лексики китайського публіцистичного стилю є її гнучкість і адаптивність. Нові слова та фрази часто придумують для відображення змін у державній політиці або для опису нових соціальних проблем. До таких неологізмів, наприклад, належать 微信支付 *wēixìn zhīfù* (оплата через WeChat), 在线教育 *zàixiàn jiàoyù* (онлайн-освіта), 网红 *wǎng*

hóng (популярна в Інтернеті особа), 共享经济 *gòng xiǎng jīng jì* (економіка спільного споживання), тощо.

З впливом глобалізації, в китайському публіцистичному стилі досить поширеними стають англіцизми, особливо в онлайн-журналістиці. Оскільки англійську мову використовують в бізнесі, науці та технологіях, її словниковий запас включає терміни та вирази, які необхідні для опису сучасних технологій, інновацій та тенденцій у світі. До таких відносимо слова, як-от 社交媒体 *shèjiāo méitǐ* (соціальні мережі), 粉丝 *fěnsī* (фанати, прихильники), 营销 *yíngxiāo* (інвестиції) та інші. Деякі англіцизми стали стандартними в певних галузях і тому їх можуть застосовувати навіть і без перекладу. Наприклад, такі терміни, як *CEO* (генеральний директор), *AI* (штучний інтелект), *Startup* (старт-ап), *Blockchain* (блокчейн) часто можна зустріти у журналістських статтях, хоч вони і мають китайські відповідники (总经理 *zǒng jīnglǐ*, 人工智能 *réngōng zhìnéng*, 初创 *chūchuàng*, 区块链 *qū kuài liàn* відповідно).

Таким чином, лексична складова публіцистичних текстів китайської мови є різноманітною та знаходиться у процесі постійного розвитку, а тому потребує регулярних досліджень.

2.2. Граматичні особливості публіцистичного стилю сучасної китайської мови.

Задля повного досягнення завдань публіцистичного стилю важливий не лише словниковий склад текстів, а й їх побудова. Граматика — це будова мови, тобто система морфологічних одиниць, категорій і форм, синтаксичних одиниць і категорій, словотворних одиниць і способів словотворення. (Вихованець, 2000, с.110) У нашому дослідженні до граматичних особливостей публіцистики ми будемо відносити особливості побудови речень та тексту.

Хоч принципи побудови тексту відносять у першу чергу до стилістики та композиції, ми вважаємо, що вони можуть бути включені до вивчення граматики як

додатковий аспект мови. Принципи побудови тексту включають в себе правила організації ідей, логічних зв'язків, використання структур та пунктуації для досягнення певного ефекту на читача, що є спільним і для граматики.

З точки зору самої побудови тексту, китайська публіцистика є досить своєрідною. Річ у тім, що зазвичай в журналістиці тексти складають за принципом “перевернутої піраміди”, в якій найбільш важливі елементи згадують на початку, і за плином тексту є градація зменшення важливості інформації, тому в кінці найчастіше розміщені найменш важливі елементи. У цьому питанні китайські новини можуть суттєво відрізнитися від західних новин, адже в їх побудові існує тенденція щодо винесення інформації про обстановку події перед висвітленням суті самої події (Scollon, 1997, с.96). Так, наприклад, стаття про зустріч Пен Ліюань, дружини Сі Цзіньпіня, та Мадам Розанджели, дружини президента Бразилії, починається з такого речення: “14 日下午，国家主席习近平夫人彭丽媛在北京会见陪同巴西总统卢拉对中国进行国事访问的总统夫人罗桑热拉。” *14 rì xiàwǔ, guójiā zhǔxí xījìnpíng fūrén pénglǐyuàn zài běijīng huìjiàn péitóng bāxī zǒngtǒng lú lā duì zhōngguó jìnxíng guóshì fǎngwèn de zǒngtǒng fūrén luō sāng rè lā* (У другій половині дня 14 числа Пен Ліюань, дружина президента Сі Цзіньпіна, зустрілася в Пекіні з мадам Розанжелюю, яка супроводжувала бразильського президента Лулу під час його державного візиту до Китаю) (卫嘉、袁勃, 2023). Воно надає таку інформацію:

Табл. 2

Компонент експозиції	Приклад з речення
Фігуруючі особи	彭丽媛，罗桑热拉
Статус осіб	习近平夫人，总统夫人
Місце події	北京

Час та дата події	14 日下午
-------------------	--------

Таким чином, початок статті по суті не містить ключової інформації про подію (про що була ця зустріч?), а лише надає експозицію. Це таке часте явище, що деякі читачі китайських новин часто переходять безпосередньо до другого абзацу, щоб почати читати історію.

Щодо довжини речень, тут наявна пряма залежність від тематики тексту. У новинних виданнях, де важливо швидко та ефективно передати якомога більше інформації за обмежений час та обмежену кількість слів, речення можуть бути довшими, зазвичай в середньому від 10 до 40 ієрогліфів. Проте, довжина речень також залежить від стилю письма та вимог аудиторії. У деяких випадках, щоб передати більше інформації, речення можуть бути відносно довшими та складнішими з додаванням додаткових лінгвістичних компонентів та використанням більшої кількості модифікаторів. З іншого боку, в рекламних і маркетингових текстах, речення можуть бути короткими та простими, щоб привернути увагу читачів та передати головне повідомлення. Ще одним моментом впливу довжини речень є стильовий елемент, щоб передати емоції або наголосити на важливих моментах. Наприклад, короткі речення можуть використовуватися для підкреслення значущості певної інформації, а довгі речення можуть використовуватися для передачі важливої технічної інформації або натхнення читачів.

З точки зору особливостей побудови самих речень, можемо виділити низку характерних конструкцій.

Раніше згадане нами явище цензури спричиняє застосування еліпсису — пропуск одного (кількох) з компонентів синтаксичної конструкції, стійкого словосполучення, слова, який легко домислюється, відновлюється у контексті або ситуації мовлення (Тараненко, 200, с.171). Так, деякі видання уникають прямої згадки назв певних конфліктних явищ чи подій, проте читач все одно має змогу “прочитати між рядків”. Таким чином, критичні звіти з делікатних питань

можуть бути опубліковані, якщо вони належним чином пом'якшені. У дослідженні Zhang (2013) ефективності чотирьох китайських газет (Economic Daily, Lanzhou Morning Post, Southern Weekend і Oriental Morning Post) під час скандалу із сухим молоком Sanlu було виявлено, що всі чотири газети піддавалися самоцензурі шляхом уникнення згадки назви бренду (с.31). Така самоцензура передбачала компроміс між журналістською автономією та реальною можливістю публікувати актуальну інформацію.

Використання перехідних та неперехідних дієслів також може бути застосоване для висвітлення новини у вигідному для видання та для певної політичної сили світлі. Один із поширених способів уникнути згадування виконувача певної негативної дії є використання у реченнях неперехідних дієслів. Городенська (2000) трактує перехідність, як семантично-синтаксичну ознаку дієслова, яка виявляється у тому, що позначена ним дія спрямована на об'єкт, за цією ознакою дієслова є перехідними та неперехідними (с.471). Неперехідні дієслова не вказують на спрямованість дії на об'єкт. У новинах з негативним контекстом замість того, щоб ідентифікувати тих, хто спричинив смерть або поранення, акцент зміщується на результат дії, а не на її виконувача, наприклад: “保安人员同抗议者发生冲突造成 24 人死亡, 53 人受伤” *bǎo'ān rényuán tóng kàngyì zhě fāshēng chōngtú zàochéng 24 rén sǐwáng, 53 rén shòushāng* (Сутичка виникла між охоронцями та протестувальниками, 24 людини загинули, 53 отримали поранення). Неперехідним дієсловом у цьому реченні є *发生 fāshēng* (виникати), оскільки воно не має прямого об'єкта. Речення описує подію, яка сталася (зіткнення), але не вказує на те, що ця подія вплинула на якийсь конкретний об'єкт чи особу. Використання неперехідних дієслів є одним із способів приховати винних “смертях”, припускаючи, що причиною смерті були “сутички”. Fang (1994) у своєму дослідженні наполягає, що навіть якщо припустити, що ця синтаксична структура використовується тому, що журналісти

не були впевнені, хто відповідальний за смерть, все одно таку побудову постійно використовують в повідомленнях про заворушення проти уряду Китаю (с.476).

За аналогією, пасивний стан також може використовуватися, щоб уникнути переносу провини чи відповідальності на певну особу чи групу.

Наприклад, у реченні: “被攻击抹黑之下, 新疆人权议题的真相是什么?” *bèi gōngjí mōhēi zhī xià, xīnjiāng rénquán yìtí de zhēnxiàng shì shénme* (зазнають нападів і дискримінації, яка правда про проблеми з правами людини в Сінцзяні?) (杨程晨, 2022). У цьому реченні немає вказівок хто зазнає утисків та хто ці утиски спричиняє. Проте, цензура це не єдине застосування пасиву в китайській публіцистиці. Його також застосовують у контекстах, коли результат є найважливішою інформацією. Розглянемо два таких приклади: “澳大利亚载有逾千名战俘和平民的二战沉船被找到” *Àodàliyǎ zài yǒu yú qiān míng zhàn fú hé píngmín de èrzhàn chén chuán bèi zhǎo dào* (В Австралії було знайдено уламки корабля часів Другої світової війни, на борту якого перебувало понад 1000 військовополонених і цивільних) (王雪, 2023) і “校车司机吸毒被拘” *xiàochē sījī xīdú bèi jū* (Водій шкільного автобуса був затриманий за вживання наркотиків) (郑涵瑜, 2023). Застосування пасиву тут не є способом сугестії.

Надзвичайно частотним у китайській публіцистиці є використання метафор. Вони можуть виконувати різні функції. Однією з основних функцій метафори в китайському журналістському стилі є створення яскравих образів, які допомагають читачеві візуалізувати подану тему. Метафори також широко використовуються в китайському публіцистичному стилі, щоб передати абстрактні поняття більш конкретно та доступно. Метафори можна використовувати для вираження емоцій і створення почуття співчуття у читача. Наостанок, метафори використовують і як інструменти переконання в китайському журналістському стилі, звертаючись до емоцій і цінностей читача. У наступній таблиці ми зібрали кілька прикладів різних застосувань метафор у публіцистичних статтях:

Табл. 3

Речення	Переклад	Функція
<p>“12333”架起群众“连心桥” 惠民政策进万家 jià qǐ qúnzhòng “lián xīn qiáo” huì mín zhèngcè jìn wàn jiā (安斌, 2023).</p>	<p>“12333” будує “міст між серцями” для народу, і тисячі сімей мають справу з політикою користі.</p>	<p>передача абстрактного поняття</p>
<p>“...中队两名警员驱车鸣笛穿 越了晚高峰拥挤的车海...” zhōngduì liǎng míng jǐng yuán qūchē míng dí chuānyuèle wǎn gāofēng yǒngjǐ de chē hǎi (公 雪、邢曼华, 2022).</p>	<p>Сигналячи, двоє поліцейських з ескадрильї у вечірню годину пік проїхали крізь море транспорту.</p>	<p>візуалізація</p>
<p>“甲型 H1N1 流感：金融海啸 中的致命飓风” jiǎ xíng H1N1 liúgǎn: Jīnróng hǎixiào zhōng de zhì mìng jù fēng (张丽玮、王 丽玮, 2020).</p>	<p>Грип А (H1N1): смертоносний ураган серед фінансового цунамі.</p>	<p>створення яскравого образу</p>
<p>“黑暗中一束光—记国家安 全生产应急救援中心副主任 兼总工程师肖文儒” hēi'àn zhōng de yī shù guāngyī jì guójiā ānquán shēngchǎn yìngjí jiùyuán fū xīn fù zhǔrèn</p>	<p>Промінь світла в темряві — Сяо Венру, заступник директора та головний інженер Національного виробничо-аварійно-</p>	<p>апелювання до емпатичності</p>

<i>jiān zǒng gōngchéngshī xiàowénrú</i> (温璐、郝孟佳 2021).	рятувального центру безпеки.	
--	------------------------------	--

Ще однією граматичною особливістю є використання протиставлень. Антитеза є поширеним риторичним прийомом, який допомагає підкреслити контрасти та створити відчуття рівноваги чи напруги в тексті. Її часто використовують для вираження протилежних ідей, емоцій або точок зору в стислій та ефектній формі. Наприклад, в уривку: “*在各国采取措施抗击流感疫情之际，国际货币基金组织和世界银行一年一度的春季会议在美国首都华盛顿举行，专门讨论国际金融危机问题。*” *zài gèguó cǎiqǔ cuòshī kàngjǐ liúgǎn yìqíng zhī jì, guójì huòbì jījīn zǔzhī hé shìjiè yínháng yī nián yīdù de chūnjì huìyì zài měiguó shǒudū huáshèngdùn jǔxíng, zhuānmén tāolùn guójì jīnróng wéijī wèntí* (У той час, коли країни вжили заходів щодо боротьби з епідемією грипу, у Вашингтоні, столиці Сполучених Штатів, відбулася весняна щорічна зустріч Міжнародного валютного фонду та Світового банку, присвячена питанням міжнародної фінансової кризи) (张丽玮、王丽玮, 2020). У цьому реченні автор критикує “бездіяльність” США у питанні грипу, протиставляє це як негативну рису проти позитивних дій інших країн.

Можемо дійти висновку, що граматичний аспект публіцистичних текстів сучасної китайської мови є різноманітним та спрямованим на задоволення усіх функції цього формального стилю.

2.3. Лінгвістичний аналіз вибірки китайських текстів публіцистичного стилю.

Для ілюстрації описаних нами особливостей ми проаналізували 4 тематично різних журналістських текстів.

Стаття “*俄联邦安全局：美国和北约利用乌领土对俄民用设施进行网络攻击*”
É liánbāng ānquán jú: Měiguó hé běiyuē liyòng wū lǐngtǔ duì é mínyòng shèshī jìnxíng

wǎngluò gōngjī (Федеральна служба безпеки Росії: США і НАТО використовують територію України для здійснення кібератак на цивільні об'єкти Росії) (див. додаток) тематично є зовнішньополітичною. Одразу помітним є використання специфічної лексики інших стилів, зокрема технічного спрямування, наприклад: "网络基础设施" wǎngluò jīchǔ shèshī (мережева інфраструктура), "新型网络武器" xīnxíng wǎngluò wǔqì (нові типи кіберзброї), "黑客组织" hēikè zǔzhī (хакерські організації), "针对俄罗斯的网络攻击" zhēnduì èluósī de wǎngluò gōngjī (кібератаки проти Росії), "民用设施" mínyòng shèshī (цивільні об'єкти). У тексті використовують спеціальні терміни та назви, пов'язані з державними установами, наприклад "俄罗斯联邦安全局" É liánbāng ānquán jú (Федеральна служба безпеки Росії) і "五角大楼" wǔjiǎodàlóu (Пентагон). Можемо прослідкувати як автори статті, щоб зробити речення більш нейтральними та не брати відповідальність за подачу неточної інформації як правдиву, беруть деякі спірні моменти в лапки: "组织以及背后“客户”" Zǔzhī yǐjí bèihòu "kèhù" (організація та "замовники", які стоять за нею), а також: "试图让乌克兰“成为”攻击的始作俑者" shìtú ràng wūkèlán "chéngwéi" gōngjī de shǐzuòyǒngzhě (спроба змусити Україну "стати" автором нападу). У реченні "已记录超过5000起对俄罗斯关键基础设施发动的网络攻击" yǐ jìlù chāoguò 5000 qǐ duì èluósī guānjiàn jīchǔ shèshī fādòng de wǎngluò gōngjī (зафіксовано понад 5000 кібератак на критично важливу російську інфраструктуру) застосовують пасивний стан, щоб зробити акцент на атаках, а не нападниках.

Тема статті "从每一场比赛中汲取力量" cóng měi yī chǎng bǐsài zhōng jíqǔ lìliàng (З кожного змагання черпають сили) (див. додаток) є спортивною. Текст розповідає про труднощі та удачі трьох спортсменів у їх сферах діяльності. Китайські спортивні статті часто містять позитивну та мотиваційну мову, щоб надихнути читачів. У конкретно цій статті такими фразами є: "每一名运动员成长的必经之路" měi yī míng yùndòngyuán chéngzhǎng de bì jīng zhī lù (неминучий шлях

зростання для кожного спортсмена) і “全力以赴” *quánlì yǐ fù* (докладати всіх зусиль). Тут чітко видна тенденція, за якою саме тексти на спортивну тематику є багатими на чен’юї та метафоричні конструкції. У статті ми знайшли такі чен’юї: “必经之路” *bì jīng zhī lù* (шлях, який не можна уникнути), “开阔视野” *kāikuò shìyě* (розширити кругозір), “一面镜子” *yīmiàn jìngzi* (дзеркало). Зокрема, останній чен’юї є частиною метафори: “大赛犹如一面镜子” *dàsài yóurú yīmiàn jìngzi* (змагання як дзеркало). У тексті такі фрази, як “被历练” *bèi lìliàn* (загартовуватися), і “被球迷的认可” *bèi qíumí de rènkě* (бути визнаним уболівальниками), демонструють використання пасивного стану. У тексті речення: “困难与挑战常有, 但只要勇于面对, 努力提升自己, 梦想之花终会绽放” *kùnnǎn yǔ tiǎozhàn cháng yǒu, dàn zhǐyào yǒngyú miànduì, nǔlì tíshēng zìjǐ, mèngxiǎng zhī huā zhōng huì zhànfàng* (Труднощі та виклики є звичайним явищем, але якщо сміливо протистояти їм, докладати зусиль, щоб удосконалити себе, квітка мрії зрештою розквітне) також є метафоричним. Наявна й антитеза: “有喜悦也会有失落” *yǒu xǐyuè yě huì yǒu shīluò* (Є радість, але є також і розчарування). Це твердження протиставляє почуття радості та розчарування, вказуючи на те, що на спортивній арені відчуваються як позитивні, так і негативні емоції.

Приклади лінгвістичної маніпуляції присутні в статті “张洁平：香港，一场不明不白的死亡” *Zhāngjiéping: Xiānggǎng, yī chǎng bùmíng bùbái de sǐwáng* (Чжан Цзєпін: незрозуміла смерть у Гонконзі) (див. додаток). Це суспільно-політична стаття, що описує загибель молодого чоловіка, що сталася під час протестів у Гонконзі в 2019 році. Одразу в око впадає засудження репортером протестів, що також є офіційною позицією Комуністичної партії Китаю. З лінгвістичної точки зору, для окреслення моментів, які не відповідають офіційній позиції, використовують лапки: “太子地铁站自从8月31日起设立起灵堂, 祭奠“传闻中被警察打死的人”” *tàizǐ dìtiě zhàn zìcóng 8 yuè 31 rì qǐ shèlì qǐ língtáng, jìdiàn “chuánwén zhōng bèi jǐngchá dǎ sǐ de rén* (з 31 серпня на станції метро “Принц

Едвард" встановили траурну залу в пам'ять про "людей, за чутками, убитих поліцією"). Це речення є дуже цікавим і з граматичної точки зору — у ньому наявний пасив (传闻中被警察打死的人), який пом'якшує контекст "теоретичного" зв'язку поліції зі смертями. Цей намір підкреслений посиланням на чутки. Задля виклику більшої емпатії у читача, текст рясніє метафорами, наприклад: "但停车场并非战场" *dàn tíngchē chǎng bìngfēi zhànchǎng* (стоянка — не поле битви), "他可能就是香港" *tā kěnéng jiùshì xiānggǎng* (він також може бути Гонконгом), "死亡是一个过程，它已经在香港发生" *sǐwáng shì yīgè guòchéng, tā yǐjīng zài xiānggǎng fāshēng* (Смерть — це процес, і це вже відбувається в Гонконзі). Яскравою є антитеза: "死在家门口的停车场。死在一场持续了五个多月仍未结束的抵抗运动中，许多人称之为香港的 end game。" *Sǐ zài jiā mén kǒu de tíng chē chǎng. Sǐ zài yī chǎng chíxù le wǔ gè duō yuè réng wèi jiéshù de dǐkàng yùndòng zhōng, xǔduō rén chēng zhī wèi xiānggǎng de end game.* (Загинув на стоянці перед будинком. Загинув у русі опору, який тривав більше п'яти місяців і продовжується досі, який багато людей називають кінцевою грою Гонконгу). Це протиставлення підкреслює трагічність смерті особи, засуджує події, які до цього привели. Окрім вищезазначених засобів сугестії, у цій статті ми знайшли також кілька нейтральних особливостей, як-от використання англіцизму End Game. Також текст починається тематично з експозиції: "1997 年出生的周同学死了。死在家门口的停车场。" *1997 Nián chūshēng de zhōu tóngxué sǐ le. Sǐ zài jiā mén kǒu de tíng chē chǎng* (Чжоу, який народився в 1997 році, помер. Помер на парковці перед будинком).

Про культурну сферу життя оповідає стаття "热闹五一档：类型丰富 新片数量创新高" *rènao wǔyī dàng: Lèixíng fēngfù xīnpǐàn shùliàng chuàng xīngāo* (Жваве 1 травня: різноманіття жанрів і рекорди за кількістю нових фільмів) (див. додаток). Текст починають з риторичного питання: "“五一”假期开启第一天，你去看电影了吗？" *wǔyī" jiàqī kāiqǐ dì yī tiān, nǐ qù kàn diànyǐng le ma* (Перший день першотравневих канікул, ви ходили в кіно?). Метою цього речення є створити

ілюзію розмови з читачем, що є частим для статей такого спрямування. Текст містить ідіоматичні вирази, як-от: “掀起了一波” *xiānqǐle yī bō* (спричинити хвилю), “领跑优势明显” *lǐngpǎo yōushì míngxiǎn* (бути попереду з очевидною перевагою), “真相逐渐浮出水面” *zhēnxiàng zhújiàn fú chū shuǐmiàn* (правда поступово спливає на поверхню). Ці вирази додають яскравості та красномовності, роблять текст більш привабливим для читачів. У тексті використовують такі риторичні прийоми, як паралелізм і повторення. Наприклад, повторення “有笑有泪” *yǒu xiào yǒu lèi* (сміх і сльози) в описі комедійного фільму “人生路不熟” *rénshēng lù bù shú* (Незнайома дорога життя) створює ритмічний ефект і підкреслює контрастні емоції, зображені у фільмі. Метафора: “给电影行业注入了一针强心剂” *gěi diànyǐng hángyè zhùrùle yī zhēn qiángxīnjì* (ввели дозу стимулятора в кіноіндустрію) порівнює вплив першотравневих свят на кіноіндустрію з медичною ін’єкцією, припускаючи, що вона оживляє та пожвавлює галузь.

Таким чином, навіть у довільній вибірці текстів на різні теми ми змогли знайти функціонування зазначених нами раніше лексичних та граматичних особливостей. Різноманітні граматичні конструкції та лексичні прийоми є однаково важливими для втілення повного потенціалу текстів публіцистичного стилю та їх функціоналу, тому ми не можемо сказати, що якась з цих категорій є більш домінантною над іншою. Вони співіснують у балансі, а тому у подальших дослідженнях потрібно розглядати ці категорії на рівні та в контексті постійної взаємодії.

Висновки до розділу 2

У другому розділі нами було встановлено низку лексико-граматичних особливостей публіцистичного стилю сучасної китайської мови. Нами було виявлено, що китайській публіцистиці притаманні як і загальні характеристики публіцистичного стилю, описані нами в першому розділі, так і деякі особливості, властиві вужчому колу мов. Задля досягнення стислості та інформативності,

китайські журналісти прагнуть ефективно та ефективно подавати інформацію, використовуючи певний набір граматичних і лексичних особливостей. На ці характеристики також не в останню чергу впливає суспільне становище спеціалістів сфери журналістики в Китаї.

Серед лексичних особливостей виділяємо використання нейтральної лексики в неоднозначних темах, різні тенденції використання займенників тієї чи іншої особи, співіснування байхуа та веньяню, наявність чен'юїв, суміш лексики різних стилів, адаптивність суспільно-політичної лексики, що в свою чергу впливає на появу неологізмів та застосування англіцизмів.

До граматичних особливостей відносимо неординарну побудову тексту, різна довжина речень в залежності від їх мети, застосування еліпсису, перехідних та неперехідних дієслів, пасивного стану, метафор, риторичних фігур (зокрема антитези).

Варто зазначити, що низка цих особливостей є прямим наслідком політики цензури Комуністичної партії Китаю.

Ми проаналізували 4 різнотематичних статті та виявили, що зазначені нами особливості є актуальними та частотними в сучасній китайській публіцистиці.

ВИСНОВКИ

Різноманітні сфери використання мови спричинили появу низки формальних стилів мовлення, серед них і публіцистичний. У цій курсовій роботі ми критично проаналізували наукову літературу і сформулювали теоретичні положення роботи для вивчення лексико-граматичних особливостей публіцистичного стилю сучасної китайської мови. Нами було сформоване власне визначення стилю публіцистики, за яким публіцистичний стиль — це функціональний стиль, основним призначенням якого є передавання в національно-мовному просторі різного роду інформації, що зумовлює його природу як суміші інших мовних стилів (наукового, художнього, розмовного, офіційно-ділового), у залежності від мети та контексту викладу. Нами також було проаналізовано погляди українських мовознавців на це питання. Так, більшість лінгвістів визнає публіцистичний стиль як окремий функціональний стиль мовлення. Існують різні підходи до класифікації жанрів цього стилю, у дослідженні ми опиралися на класифікацію, який містить такі жанри: статті, інтерв'ю, репортажі, замітки, реклами, звіти, кореспонденції, рецензії, огляди, листи, есе, нариси, сатиричні жанри. Зокрема, до ілюстративного матеріалу роботи ми взяли тексти, що є статтями, репортажами, есе та оглядами.

Ми уточнили специфіку лексико-граматичних особливостей публіцистичного стилю сучасної китайської мови. Ми вдавалися до дослідження лексико-граматичних особливостей публіцистичного стилю сучасної китайської мови на основі реальних довільних прикладів текстів. Ми дійшли висновку, що китайській публіцистиці властиві як і загальні особливості публіцистичного стилю, які є присутніми в кожній мові, так і низка більш унікальних характеристик.

Усі характеристики зумовлені цілями та функціями публіцистичного мовлення, такими як функція агітації, сугестія, зацікавлення. Хоча жанрові стилі журналістики не є однорідними, усім формам журналістики притаманні такі характеристики, як логічність, послідовність, повнота, структурованість, оцінність, виразність, актуальність, популярність, образність, полемічність викладу,

яскравість засобів позитивної чи негативної експресії, прагнення до діалогічності за допомогою риторичних фігур. Без відповідної структури, логічності та завершеності викладу інформації читач не зможе зрозуміти текст, а отже, інформаційна функція не буде реалізована повною мірою. Ці особливості характеризують публіцистичний стиль в цілому та, як наслідок, впливають на функціонування наступних лексико-граматичних особливостей публіцистичного стилю сучасної китайської мови.

Лексичні особливості включають використання нейтральної лексики в текстах про неоднозначні теми, різні тенденції у використанні займенників на позначення певних осіб (в залежності відання ринково чи партійно орієнтовано), співіснування байхуа і веньяню, наявність чотирискладових фразеологізмів та ідіом, змішування лексики різних стилів і адаптивність суспільно-політичної лексики, що також впливає на появу неологізмів і часте вживання англіцизмів.

Грамматичні особливості полягають в унікальній структурі тексту, різній довжині речень (в залежності від мети та тематики), використанні еліпсису, перехідних і неперехідних дієслів, пасивного стану, метафор і риторичних фігур (у тому числі антитези).

Важливо зазначити, що у випадку з китайською публіцистикою, на її особливості також яскраво впливає політика уряду щодо засобів масової інформації.

Для обґрунтування зазначених вище особливостей, ми проаналізували 4 тексти про зовнішню політику, спорт, внутрішню політику та культурне життя. Для більшості ілюстративного матеріалу джерелами стали два найбільші новинні портали Китаю: 人民日报 та 新华网. Ми обрали ці портали не дарма: саме через їх популярність вони щонайкраще і найдостовірніше демонструють загальні лінгвістичні тенденції текстів цього стилю. Ретельний аналіз цих текстів показав, що описані нами характеристики є частотними та актуальними для публіцистичного стилю сучасної китайської мови.

Подальші дослідження будуть пов'язані з установленням лексико-граматичних особливостей інших формальних стилів сучасної китайської мови, а також міжстилевих зв'язків.

论文摘要

本课程着重探讨了汉语新闻文体的词汇语法特点。研究从新闻文体的一般概念、定义和分类开始。发现新闻文体的特殊性是由新闻文体的功能和目标造成的。本文旨在分析中国新闻文体的特点，包括词语的选择、句子结构以及其他区别于其他文体的语言特征。研究探讨了中国新闻报道的语言特点，如成语的使用、修辞手段、被动语态、文本结构、代词的使用、新词、混合其他风格的术语、隐喻、省略等。此外，本文还讨论了社会文化因素对新闻风格的影响，并对审查制度进行了探讨。13 篇新闻文本被纳入分析，其中 4 篇被深入研究。本课程论文可用于《汉语言》、《汉语言文体学》、《汉语言理论语法》、《汉语言词汇学》等教育学科方法论教材的编写。

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Баранник Д. Х. (1961). Особливості газетної мови. Матеріали до науково-підсумкової конференції Дніпропетровського національного університету, 173–174.
2. Білодід І. К. (1973). Сучасна українська літературна мова: стилістика. Київ: Наукова думка.
3. Глінка Н. В. (2014). Семантико-стилістичні особливості англомовних текстів публіцистичного стилю. *Advanced education: збірник наукових праць*, 1, 6–12.
4. Грицай, І. С. (2013). Засоби масової інформації як окремий підстиль публіцистичного стилю.
5. Давиденко Т., Віротченко С. А. (2019). Функціональні стилі китайської та англійської мов: порівняльний аналіз, Питання сходознавства в Україні: тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю 28 березня 2019 року. Харків.
6. Дудик П. С. (2005). *Стилістика української мови : навч. посіб.* Видавничий центр «Академія».
7. Іван Огієнко і сучасна наука та освіта : науковий збірник : серія історична та філологічна [редкол.: О. М. Завальнюк (гол. ред.), Є. І. Сохацька (відп. ред.) та ін.]. (2013). Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 10, 352.
8. Ільющенко Г. І., Віротченко С. А. (2019). Лінгвостилістичні особливості газетного стилю (на матеріалі китайської та англійської мов), Питання сходознавства в Україні: тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю 28 березня 2019 року. Харків.
9. Єрмоленко С.Я. Публіцистичний стиль / С.Я. Єрмоленко // *Українська мова. Енциклопедія* / [редкол.: В.М. Русанівський, О.О. Тараненко (співголови), М.П. Зяблюк та ін.]. (2004). К. : Українська енциклопедія. С. 539-540.

10. Капелюшний А. О. (2007). Практична стилістика української мови: навчальний посібник. Львів.
11. Конверський, А. Є. (2010). Основи методології та організації наукових досліджень: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури.
12. Корбутяк, В. І. (2010). Методологія системного підходу та наукових досліджень: навчальний посібник. Рівне: НУВГП.
13. Коць Т. (2016). Теоретичні засади вивчення оцінності в мові публіцистичного стилю. *Культура слова*, 84, 123-131.
14. Лавренчук Т. П. (2011). Стилiстичнi особливостi публiцистичного стилю. Відновлено з: <http://eprints.zu.edu.ua/5793/1/180-182.pdf>.
15. Литвин О., Голубінка Н. (2020). Риторичні фігури в публіцистичному стилі. Відновлено з: [https://doi.org/10.37222/2524-0331-2020-10\(28\)-17](https://doi.org/10.37222/2524-0331-2020-10(28)-17)
16. Мацько Л.І. (2000). Українська мова у кінці ХХ ст. (Зміни в лексиці). *Дивослово*, 4, 15-20.
17. Нечипоренко Б. Ю. (2014) Вербальні засоби формування масової свідомості в сучасному політичному дискурсі китайських ЗМІ. (Дис. канд. філол. наук). Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ.
18. Паламарчук О.Л., Стрельчук Г. П., Ісаєва Н. С., Кірносова Н. А., Шевченко М. В. (2011). Українсько-китайський словник лінгвістичної термінології. Київ: ВПЦ «Київський університет».
19. Резниченко Р. (2011). Функціональний стиль преси та публіцистики. *Вісник студентського наукового товариства Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя*, 7, 221–222.
20. Словник української мови : [3 т.] / АН Української РСР, Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні. (1970) Київ : Наук. Думка.
21. Словник української мови : [4 т.] / АН Української РСР, Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні. (1973) Київ : Наук. Думка.

22. Словник української мови : [8 т.] / АН Української РСР, Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні. (1980) Київ : Наук. Думка.
23. Стишов О.А. (2003). Українська лексика кінця ХХ століття (на матеріалі мови засобів масової інформації) : монографія / О.А. Стишов. – К. : вид.-чий центр КНЛУ.
24. Тараненко О.О., Зяблюк М.П., Карпіловська Є.А., Вихованець І.Р., Гриценко П.Ю., Єрмоленко С.Я., Задунайська Л.М., Клименко Н.Ф., Мельничук О.С., Німчук В. В. (2000) Українська мова. Енциклопедія. Київ: Антитеза.
25. Ткачик О. В., Бабаєв Т. К. (2014). Англійські евфемістичні неологізми в публіцистичному стилі та їх переклад українською. Національний технічний університет України “КПІ”.
26. Третяк Н. В. (2016). Мовні особливості газетно-публіцистичного стилю. Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія : Філологічна, 13, 241-245.
27. Шапаренко Е. (2021) Історія вивчення стилістики у китайському мовознавстві Сходознавство. Актуальність та перспективи : тези доп. ІІ Міжнар. наук.-метод. конф., Харків, 19 берез.2021 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [уклад.: Н. В. Руда, Л. М. Ямпольська]. – Харків : ХНПУ, 2021. – С. 55–56.
28. Haiyan Wang, Francis L. F. Lee. (2014). Research on Chinese Investigative Journalism, 1978–2013. *China Review*, Vol. 14, No. 2, 215-221.
29. Hassid J. (2011). Four Models of the Fourth Estate: A Typology of Contemporary Chinese Journalists. *The China Quarterly*, 208, 813–832.
30. Hou, R., Yang, J., & Jiang, M. (2014). A Study on Chinese Quantitative Stylistic Features and Relation Among Different Styles Based on Text Clustering. *Journal of Quantitative Linguistics*, 21(3), 246–280.

31. Kong, K. C. (2013). A corpus-based study in comparing the multimodality of Chinese- and English- language newspapers. *Visual Communication*, 12(2), 173–196.
32. Fang, Y.-J. (1994). 'Riots' and Demonstrations in the Chinese Press: A Case Study of Language and Ideology. *Discourse & Society*, 5(4), 463–481.
33. Fen Lin (2010). Research report. A survey report on Chinese journalists in China. *The China Quarterly*, 202, 421-434.
34. Scollon, R., Scollon, S. (1997). Point of view and citation: Fourteen Chinese and English versions of the 'same' news story. *Interdisciplinary Journal for the Study of Discourse*, 17(1), 83-125.
35. Shixin Ivy Zhang. (2015) Chinese-style pragmatic objectivity in war reporting. *Asian Journal of Communication*, 25(2), 178-196.
36. Zhang Zhi'an (2013). Self-censorship in the Process of News Production: A Case Study of the Reporting on the Poisoned Milk Powder Scandal. *Journalism and Communication*, 5, 24-43.
37. Zhong, R. (2005) Analysis of the Concept of "Crowd" in Contemporary Chinese Political Context, *Tribune of Political Science and Law*, 2, 10-14.
38. 胡永秋、白宇 (2022). 国家主席习近平发表二〇二三年新年贺词. 人民日报 . Відновлено з: <http://politics.people.com.cn/n1/2022/1231/c1024-32597630.html>
39. 卫嘉、袁勃 (2023). 彭丽媛会见巴西总统夫人罗桑热拉. 人民日报. Відновлено з: <http://world.people.com.cn/n1/2023/0415/c1002-32665004.html>
40. 杨程晨 (2022). 被攻击抹黑之下, 新疆人权议题的真相是什么? 新华网. Відновлено з: http://xj.news.cn/2022-05/15/c_1128652208.htm
41. 王雪 (2023). 澳大利亚: 载有逾千名战俘和平民的二战沉船被找到. 新华网. Відновлено з: http://m.news.cn/2023-04/22/c_1129550004.htm

42. 郑涵瑜 (2023). 校车司机吸毒被拘. 中国禁毒网. Відновлено з: http://www.nncc626.com/2023-04/20/c_1212139204.htm
43. 安斌 (2023). 以“一碗茶”为引线, 打造“党群连心桥”实践品牌. 新华网. Відновлено з: http://xj.news.cn/zt/2023-04/26/c_1129566914.htm
44. 公雪、邢曼华 (2022). 山东交警战高温斗酷暑, “汗”卫平安畅通! 人民日报. Відновлено з: <http://sd.people.com.cn/n2/2022/0805/c396856-40069228.html>
45. 张丽玮、王丽玮 (2020). 甲型 H1N1 流感: 金融海啸中的致命飓风. 人民日报. Відновлено з: <http://zj.people.com.cn/n2/2020/0507/c187005-33998945.html>
46. 温璐、郝孟佳 (2021). 黑暗中的一束光——记国家安全生产应急救援中心副主任兼总工程师肖文儒. 人民日报. Відновлено з: <http://society.people.com.cn/n1/2021/1103/c441417-32272548.html>
47. 沈萍、姜洁 (2023). 俄联邦安全局: 美国和北约利用乌领土对俄民用设施进行网络攻击. 人民日报. Відновлено з: <http://usa.people.com.cn/n1/2023/0414/c241376-32664355.html>.
48. 周婉婷、焦隆 (2023). 从每一场比赛中汲取力量. 人民日报. Відновлено з: <http://gs.people.com.cn/n2/2023/0320/c183343-40343652.html>
49. 姜洁 (2019). 张洁平: 香港, 一场不明不白的死亡. 中国数字时代. Відновлено з: <https://chinadigitaltimes.net/chinese/621783.html>
50. 王仁宏、吕骞 (2023). 热闹五一档: 类型丰富 新片数量创新高. 人民日报. Відновлено з: <http://ent.people.com.cn/n1/2023/0429/c1012-32676418.html>

ДОДАТОК

俄联邦安全局：美国和北约利用乌领土对俄民用设施进行网络攻击

俄罗斯联邦安全局 4 月 13 日表示，自 2022 年年初以来，已记录超过 5000 起对俄罗斯关键基础设施发动的网络攻击。数据分析表明，美国和北约利用乌克兰领土对俄罗斯民用设施进行大规模网络攻击。西方国家的“网络战”部队利用乌克兰的网络基础设施，秘密使用新型网络武器。

俄联邦安全局指出，美国五角大楼直接参与了上述网络攻击。与此同时，华盛顿当局却为了掩盖自己的行动，试图让乌克兰“成为”攻击的始作俑者，比如以乌克兰黑客组织 IT Army of Ukraine 为名进行攻击。此外，美国五角大楼直接与国际黑客组织以及来自美国、土耳其、格鲁吉亚和波兰等国家的黑客组织协同行动，发动针对俄罗斯的网络攻击。

俄联邦安全局强调，俄方及时采取措施，阻止类似网络攻击行动产生负面后果。俄联邦安全局称，俄方有能力识别参与对俄基础设施进行网络攻击的具体个人、组织以及背后“客户”，并将他们绳之以法。（央视新闻客户端）

从每一场比赛中汲取力量

在竞争中找到方向，在比拼中收获信心，从每一场比赛中汲取前行力量，这是每一名运动员成长的必经之路

在日前结束的体操世界杯巴库站比赛中，中国体操运动员邱祺缘在女子高低杠项目上收获个人首枚国际大赛金牌。对这名年轻的小将而言，比金牌更宝贵的是在大赛中得到历练。本次世界杯，邱祺缘先后参加多哈站和巴库站两站比赛。在多哈站比赛中出现失误后，她及时调整心态，在巴库站比赛中发挥出色。首次

参加国际大赛的邱祺缘表示，自己在比赛中积累了经验，也为后续训练树立了更加清晰的目标。

大赛犹如一面镜子，让年轻选手在与强手的对话中，既开阔视野、收获信心，又照见不足，明确努力方向。

在 2023 年男篮世界杯亚大区预选赛第六窗口期的比赛中，19 岁的崔永熙参加了中国队对阵哈萨克斯坦男篮和伊朗男篮的两场比赛。入选国家队、参加大赛的经历，让这名年轻球员得到了锤炼，提升了实力。在随后进行的 2022—2023 赛季中国男子篮球职业联赛第三阶段比赛中，崔永熙作为广州男篮的一员，表现出色，成为球迷热议的焦点。

赛场争锋，有喜悦也会有失落。在高水平的赛场上发现自身的不足，对年轻运动员来说，同样是宝贵经历。在 U20（20 岁以下）男足亚洲杯 1/4 决赛赛场，中国 U20 男足止步八强。虽然遗憾，但这支年轻的队伍展现了韧性与拼劲，得到了球迷的认可。

在竞争中找到方向，在比拼中收获信心，从每一场比赛中汲取前行力量，这是每一名运动员成长的必经之路。U20 男足队员刘浩帆赛后在社交媒体上表示：“我能做的就是全力以赴。”

全力以赴，这正是年轻运动员应有的态度。困难与挑战常有，但只要勇于面对，努力提升自己，梦想之花终会绽放。

张洁平：香港，一场不明不白的死亡。

1997 年出生的周同学死了。死在家门口的停车场。死在一场持续了五个多月仍未结束的抵抗运动中，许多人称之为香港的 end game。但停车场并非战场。周同学是从 4 米高的矮墙坠地，重伤不治。现场无见证人，开发商公布了事发时段、区域 74 段 cctv 影片，仍缺少周同学跌落前後 47 秒的关键视频。死因不明不白。「躲避催泪弹跳下重伤」、「被警察追捕中失足跌落」等传言後来也证明不实。但周同学，又的确是因运动而死的——从媒体披露他与好友最後的聊天记录可知，他是一名示威者，因为警察在这个居民社区施放催泪弹，才半夜离家查看，走入停车场，就再未能走出。

许多人说，香港这场升级至炽烈的运动，一直在等待冲突中的第一次死者。五个月来，擦枪走火的时刻很多：橡胶子弹近距离射入眼眶，毁了好几个人的眼睛。实弹近距离击中一名 18 岁少年，子弹距离心脏只有 3cm。警棍暴打青年人的後脑打至颅内出血，情况危急。在路边安静发传单的示威者，被帮派或爱国人士持刀砍伤，伤及胸肺，伤情一度危殆。太子地铁站自从 8 月 31 日起设立起灵堂，祭奠「传闻中被警察打死的人」，来往人群络绎不绝。尽管传闻一直是传闻，不是真实，也无法证实，但人们在此驻足落泪的心情却显得如此真实，仿佛是为了一个迟早会出现的死亡，甚至是，拒绝死亡作为戏剧化的标志——不论是落在谁身上——的一场提前哀悼行动：死亡是一个过程，它已经在香港发生。

可能没有人想到，死亡是这样发生的——没有大规模的冲突场面，没有传媒的镜头，没有见证人，没有 cctv 影片拍到，催泪烟很遥远，警察仿佛也撇清得乾乾淨净，身强体健的 22 岁男生从 4 米高的矮墙坠落，受伤位置不符常理，竟就这样死了。

重伤治疗的几天，全城追着他的伤情报导，盆骨大出血，颅内高压不退，脑干挤压，还有许多难懂的专业术语，连续四天，大家都紧盯着看。医院的伤情评级从一开始就是最严重的「危殆」，始终没有改变过，直至 11 月 8 日早上 8 点 09 分，宣布去世。

登出周同学去世消息的第一家媒体，新闻页面当时就被潮水一样涌进的点阅拖垮了。

当天晚上，上千人来到他出事的停车场纪念。在这个地处偏远的社区，平时人迹罕至的屋苑停车场，白花与纸鹤、蜡烛、挽联与连绵不绝的人流一起，堆满了停车场从 2 楼至 3 楼的平台。这一晚，全港各个区都有数百至千人的自发悼念活动同时发生。「香港人，加油」的口号，禁蒙面法後升级到「香港人，反抗」，从这一晚之後，正式升级到了「香港人，报仇」。

第二天（11 月 9 日）晚上，在金钟添马公园，教会为基督徒的他办了全城祈祷会。数万人在草地上静立。在八点零九分，为周同学默哀一分钟後，主持牧师让大家与身边的陌生人一起，三四个人围一个小圈，默默祈祷，安慰彼此。人群一开始是愣住的。渐渐地，很多人慢慢转向彼此。先是拍拍对方肩头，然後，便一小圈一小圈，抱着哭起来。

在台上，周同学的照片写着 1997-2019。和很多人一样，盯着这时间，我愣住了一下。

他出生於香港回归的那一年呢。他人生的 22 年，也是香港作为「中华人民共和国香港特别行政区」走过的 22 年。他的人生终结在一场剧烈的社会运动中，死在大时代一个偏僻的幽静角落，不明不白，无人目击，死无对证。死者不会说

话。历史任人阐释。这是周同学的 End Game。在哀戚的人群中，我不知道自己是不是和许多人感受一样：他也可能是我们每一个人，他可能就是香港。

热闹五一档：类型丰富 新片数量创新高

“五一”假期开启第一天，你去看电影了吗？作为春节后的首个小长假，今年“五一”不仅掀起了一波“出游热”，也给电影行业注入了一针“强心剂”。

今年五一档共有 17 部新片上映，数量上被称为“史上最挤”。影片有不同的特点和看点，题材上覆盖了动作、爱情、喜剧、动画等多种类型，观众可以按需选择。《长空之王》《检察风云》等新片纷纷上映之余，《灌篮高手》等影片热度也在延续。

自预售开启，聚焦新时代空军试飞员的电影《长空之王》领跑优势明显。影片揭秘了最新战机诞生的幕后故事，既有战机空中飞行、试飞员化解困境的“燃”，也有新老试飞员相传、新一代试飞员逐渐成长的“泪”。光影之间，有血肉、为祖国奉献青春与热血的中国空军形象留在观众心中，令人感动与敬佩。

同样是以特定行业中的人物群像为切口，《惊天救援》《检察风云》将镜头对准了消防救援人员与检察官。前者讲述了一线消防员在灾难之中赴汤蹈火、以血肉之躯守护生命的感人故事，后者则以检察官的视角呈现了正邪之间的交锋对决，在环环相扣的故事之中，真相逐渐浮出水面。

适合亲子观看的动画电影，丰富了孩子们的假期生活，一直以来拥有着稳定的观众群体。在新上映的《新猪猪侠大电影·超级赛车》《宇宙护卫队：风暴力量》《天堂谷大冒险》《魔幻奇缘之宝石公主》《超萌时空宝贝》五部动画电影

中，“冒险”可以说是共同的关键词。孩子们跟随着电影角色一起踏上冒险之旅，在曲折感人的剧情中认识到勇敢坚强、独立善良的可贵品质。

电影《长沙夜生活》以独特的城市标签吸引了观众关注，影片讲述了一群人的相遇、离别与和解，真实鲜活的人物为长沙这座“不夜城”更添了一分人间烟火气。

作为五一档中唯一的喜剧电影，公路片《人生路不熟》有着独特的类型优势。影片围绕“一家四口”阴差阳错开启的卡车探亲之旅，讲述了一个有笑有泪的家庭故事。在喜剧框架之下，传达出爱和包容这一永恒主题。

随着电影市场“节日效应”的不断凸显，五一档是释放潜力的重要节点。北京电影学院特聘教授、博士生导师丁亚平认为，“新片的持续上映激发市场活力，制作精良、思想精湛的电影作品才是观众追求的核心。”

中国电影评论学会会长饶曙光表示，从整体票房走势来看，接下来的暑期档、国庆档都将是中国电影发展的关键节点。“希望未来在非假日和非传统热门档期，也能够有更多好电影出现，推动观影均衡发展。”